

— Det har støtt vøri noe spesielt me'n Alf

Sier foreldrene i husmannsstua Prøysen

Julie og Olaf Prøysen vet ikke noe likere enn å sitte i sofaen og høre på radio, spesielt når Alf opptre med visene sine. Øverst til venstre stua «Prøysen» fotografert på vinterstid. T. h. Alf Prøysen.

«Når je blir stor ska du få høre meg i radio'n mor» sa smågutten.

Julie og Olaf Prøysen, foreldre til Alf, har i 40 år bodd sammen i husmannsstua «Prøysen» i Ringsaker.

Denne stua ligger der så lun og småkoselig, og her i bakken har vi den velkjente «Steinrøysa». Jo, det er et trivelig sted med mange gode minner, og livaktige stunder som har gitt oss lys i et ellers gråaktig hverdagsliv mangel en gang, sier Julie Hun minnes tida da hennes barn vokste opp. En rik tid, ikke på gods og gull, men på gode minner for dem alle. Tre barn har Julie og Olaf Prøysen hatt. Når vi spør henne om hun merket noe særlig ved Alf's evner og anlegg i guttedagene, svarer hun et bestemt ja.

— Det har alltid vært noe spesielt ved ham. Men, det var i tegnefaget vi trodde han skulle gjøre noe ekstra ut av det, sier hun. At han skulle utvikle seg og komme dithen han er idag, det har vi aldri tørt å håpe på en gang.

Begge disse liketille og gløge foreldrene smiler synlig stolt over den så populære og oppadgående sønnen sin. Og det har de da også grunn til. Deres hyggeligste kveldstunder er å sitte ved radioen å lytte til Alf. Da strømmer likesom alle kjære minner fra hans og de andre barns barneår innpå oss begge, sier Julie.

— Alf var virkelig flink til å tegne og male i sine unge dager. Og lenge før han tok til på skolen kunne han lese. Et annet minne som ofte kommer for meg, er da Alf engang sto inne i stua og hørte på radioen. Det var en som sang. «Når jeg blir stor skal du få høre meg i radioen mor», sa han. — A du kommer nok først til månen, sa jeg.

Julie er født på Dehlieier på Brøttum. Det var 7 barn av dem, og da faren hennes døde tidlig, måtte barna settes bort på forskjellige steder.

— Selv har jeg måttet arbeide silønna var 25 øre. Men, vi måtte være den jeg var 13 år, sier hun. Og dagglad til selv om det ikke var noe å ropa hurra for. Hamar Arbeiderblad har vi hatt i alle år når en undtar den første tida. Da var det ikke noe å finge aviser for, skal jeg si dere. Idag har nesten alle folk både aviser og radio. Jo, det har forandret seg. Det har vært en rivende utvikling til det bedre her i landet. Det er bare gjerne folk som ikke må innrømme det, sier hun. Hele utviklingen her i landet fra den såkalte borgerlige tida med fattigdom og elendighet fram til i dag med gode kår for oss alle, er et eventyr for seg.

— Jeg var en tid sekretær i Arbeiderforeningens kvinnegruppe ute på Fremad og det fantes de som den

gang gjorde narr av meg for det, men det gjorde meg ikke noe, tvert imot, jeg ble enda mer interessert i oppgaven.

Han har ikke særlig mye skolegang han Alf. Første året etter konfirmasjonen var han hjemme, men så gikk han fortsettelsesskolen. Så var han i fjøset hos Berger Langmoen en tid for så å ta til på fylkesskolen i bygda. Vi hadde ikke midler til å få ham lenger på skolevegen vi. Men, vi synes naturligvis det er artig at han har kommet seg så fram på egen hånd.

Alf skrev et skuespill som ble oppført på Fremad før han selv gikk ut av skolen og selv spilte han med på scenen. Og på avslutningsfesten på fylkesskolen hadde han diktet en sang som han fremførte der.

Den hyggelige «Prøysengubben» Olaf er selvsagt også stolt over gutten sin. Når han etter endt arbeidsdag får sitte i sofaen hjemme i den koselige stua si, og med katta på fanget og lytte til sønnen i radioen, da stortrives han.

Mange av Alf's sanger har fått melodier fra sangene til faren.

— Jeg kunne like mange sanger jeg i min tid, men forskjellen er at

74-åring nedkjørt og drept.

Den 74 år gamle Ole Bjerketvedt ble overkjørt og drept i Askim torsdag formiddag. Bjerketvedt var på vei hjem, og syklet helt korrekt på høyre siden av veien — men i et kryss glemte han å gi svingtegn og en lastebil kjørte ham ned. Han ble slått bevisstløs og døde på veien til sykehuset.

Dette er den tredje dødsulykken på riksveien gjennom Askim og Mysen-distriktet i løpet av kort tid.

Riksteatret gir premiere på Hamar 4. september.

Med Arthur Millers «Mannen som hadde lykken med seg»

Riksteatret har 3300 forestillinger bak seg og forbereder nå sin sjette sesong med i alt sju turneer. Provene er allerede i full gang og den første premieren finner sted i Steinkjer den 1. september med «Karusell» av Alex Brinchmann.

Denne turneen går først nordover til Mo i Rana, hvor den vender sørover for å besøke Trøndelag, Møre og Romsdal og videre til Mjøsyene, Østfold, Vestfold, Telemark og mot Sørlandet.

Hamar får premiere den 4. september på «Mannen som hadde lykken med seg» av Arthur Miller. Arthur Miller vil være kjent av et meget stort publikum som forfatter av «En handelsreisendes død», som ble en av de store suksesser for Riksteatret.

Alf som regel lager sangene sine selv, sier Olaf Prøysen. Og så klemte «gubben» i veg med «Luffarvisa».

— Du synger for høyt Olaf, sier Julie, og gir ham en aldri så liten puff. Og da andre verset skulle til pers, hadde Olaf gått ned litt slik at også Julie måtte fram med et anerkjennende smil.

Olaf Prøysen har vært i arbeide på Hjelmsstad gård i Ringsaker i 40 år, like lenge som han har hatt husmannsstua Prøysen. Han har alltid vært sterk, og det har derfor falt seg slik at de fleste tunge tak måtte han overta. Alle han har arbeidet sammen med gjennom disse åra, og også hans overordnede, setter stor pris på ham for hans dyktighet og gode innsikt i arbeidet. Foruten de tre barna har de hatt en pleiesønn. Også Olaf har en fortellerevne som mange kan misunne ham. Før man ham endelig på gli, så ruller han opp for deg en hel liten roman om livets mange problemer og opplevelser.

Han arbeidet 60 dager for hemmet. Og den første tida etter skolegangen tjente han kr. 1,50 pr. dag.

Olaf Prøysen trives aldri bedre enn når han kommer ut i skogen.

— A hogge tømmer og ved er det likeste arbeide jeg kan tenke meg, sier han. Hadde jeg bare hatt igjen krefter til det idag, skulle jeg sanneligvis tjent gode penger. For det er jo en betaling som må sies å være brukbar i forhold til dengang jeg sto i tømmerkogen. For slip hadde jeg 10 øre meteren. Og for tylfra hadde jeg kr. 1,50.

Olaf har fartet mye omkring og på mange arbeidsplasser. Således hogg han mye tømmer og ved i Gudbrandsdalen i sine unge dager. Likens i Odalen og Land. I 1907 kunne han tjene 6 kroner dagen på hogging — Jeg hogg som regel 6 to meters

Bjørn på svensk jernbanestasjon.

Innbyggerne i Hotings, en stasjonsby i Angermannslund, går nødig ut sent om kvelden. Her en dag kom en bjørn fram midt i stasjonsbyen, den passerte jernbanefolkens boliger og forsvant opp på jernbanestasjonen der den stilte seg foran en motorvogn som sto klar til avgang. Føreren ga flere signaler da vognene skulle gå. Bjørnen bevarte sin stoiske ro helt til vognen var kommet like nær den. Da fant den det fornuftigst å forlate sporet.

14-åring drakk seg full på hårvann.

Natt til onsdag ble en fjorten år gammel gutt innbragt på Harstad sykehus, døddrukken etter å ha tatt inn en flaske hårvann. Det var guttens bestefar som kom med ham til sykehuset. Guttens ble straks tatt under behandling og kunne senere utskrives fra sykehuset.

— Jo, inntektene Deres strekker til for at De kan gifte Dem med min datter, men kan De gi henne de skilsmissevilkår som hun er vant til?

reis. Det var den tida en krone for reiset. I dag er det nesten fire ganger så mye tenker jeg. Det var en krone kiloen for speket flesk. I dag er det vel noe omkring 14 kroner pr. kilo. For nyligst melk var det 7 øre literen.

Den 31. mai 1907 ble Olaf gift med Julie. — Jeg hadde akkurat da arbeidet på en veg i Torpafjellet og fikk slik lyst til en drabelig fest på andre siden av Mjøsa. Jeg trasket avsted og fikk fatt på en båt og kom over til et sted som hette Steinsveen på Brøttum. Der var det laget istand til lørdagsmorro. Og her var det jeg traff min Julie, sier Olaf og skotter bort på kona.

Julie og Olaf bodde på Samsaleier før de kom til Prøysen. De arbeidet da på Samsal. Julie stelte i fjøset og hadde 30 øre dagen for 12—14 timers dag og Olaf hadde 50 øre dagen for gårdsarbeidet. Julie har også alltid vært flink til å strikke og veve. Bare for 3 år siden var Olaf å finne på postkassen på Hjelmsstad, så det er ikke lang tid siden han var i fullt arbeide.

For en tid siden var de i Oslo og så på sønnens siste teaterstykke: «To pinner i kors». Julie syntes dette stykket var mye bedre å forstå enn «Trost i taklampen».

Ja, disse to menneskene var et hyggelig bekjentskap, og vi ønsker riktig mange hyggestunder i sofaen lyttende til sønnen i radioen.

M. a.

Ungdomsherbergene i Sør-Østerdal har bra besøk.

Mange utlendinger har gjestet dalen, noen av dem fra India og Australia.

Ungdomsherbergene i Sør-Østerdal har hatt en jevn og god søkning i sommer. Særlig i juli måned, som alltid er den beste. Men i de siste dagene har man merket nedgang i antall overnattinger og man regner med at nå er det store besøket over for denne gang.

Ved henvendelse til ungdomsherberget i Nybergssund får vi vite at besøket der har vært omtrent det samme som i fjor. Det har vært mest svensker som har overnattet, noen dansker og enkelte andre utlendinger har det også vært, men svært få norske. Ungdomsherberget i Nybergssund har hatt 17 senger til disposisjon i sommer. Herberget kommer til å holde åpent denne måned ut.

— Vi har hatt bedre besøk i år enn i fjor, er det svaret vi fikk da vi ringte ungdomsherberget på Rena. Svenskene har vært i flertall her også, men det har heller ikke vært få dansker. Noen tyskere har også overnattet og man har hatt besøk av gjester helt fra India og Pakistan. Ungdomsherberget holder åpent til 15. august. Da er det slutt for denne gang. Herberget har hatt 20 senger til rådighet.

Også på ungdomsherberget på Koppang har man hatt godt besøk i sommer og man tror at dette i første rekke kommer av det dårlige været. Det er gjerne slik at når det er mye regn kvier de fleste seg for å overnatte i telt. Ungdomsherbergene er da gode å ty til. De fleste som har overnattet har vært utlendinger og av dem har selvsagt svenskene vært i flertall. Men ellers har det vært dansker, tsjekkere og franskmenn, og en natt var det representanter fra hele åtte nasjoner samlet på herber-

get. Ellers har deitakere på bussturer overnattet på herberget.

Ungdomsherberget i Elverum har hatt noe mindre besøk i sommer enn i fjor. Til nå ligger overnattingsantallet på omlag 475, men herberget kommer til å ha åpent hele denne måned ut, og en del kommer nok til å benytte herberget i de ukene som kommer også. I alt har herberget hatt 41 senger til disposisjon, og er altså det største i Sør-Østerdal. Det har vært mange utlendinger blant de som har overnattet, men også mange norske. Bestyreren, Ola Rønning, regner med at det har vært omtrent like mange svensker og nordmenn i år. Mange dansker har det også vært. Videre har man hatt finner, jugoslaver, engelske og franske statsborgere, amerikanere og til og med noen fra New Zealand og Australia.

Travel tid for Danielsen framover.

Det mangler ikke på innbydelser for Danielsen til stevner, og han får en travel tid framover. I dag reiser han til Haugesund hvor han skal delta i det store jubileumsstevne. Så er det NM i Sarpsborg, og deretter deltagelse i Stockholm, og så følger EM og landskampene i Ungarn og Hellas.

Fra de siste stedene vil Danielsen sende reisebrev til Hamar Arbeiderblad og det blir sikkert en begivenhetsrik tur for ham.

68 000 flasker whisky eksploderte.

Minst en mann ble drept og over 40 personer ble skadet da et lager med 68 000 flasker whisky i dag eksploderte i Pekin i Illinois.

Flere store bygninger ble ødelagt, og skadene går opp til omkring 4 millioner dollar eller ca. 28 millioner norske kroner.

AUF innbyr tyske partifeller.

Arbeidernes Ungdomsfylking har invitert en gruppe tysk ungdom fra den vesttyske ungdomsorganisasjonen «Die Falken» til et besøk i Norge. Gruppen som består av 10 gutter og 4 jenter, vil besøke Norge i tida 18. til 27. august.

LYNKURS I ESPERANTO

Utarbeidet av Norsk Esperanto-Forbund.
Postboks 942, Oslo.

Nr. 21

Viro kiu segos =
seganta = seganta viro.
La viro estas seganta.

Viro kiu segas =
seganta = seganta (sagende) viro.
La viro estas seganta.

Viro kiu segis =
seginto = seginta viro.
La viro estas seginta.
Li kaj la branĉo falis sur la teron.

Li estas seganta viro. (Seganta står til viro som et egenkapsord — derfor a-form). Sml.: Li estas bona viro. Og på samme måte som vi kan si: Li estas bona, kan vi også si: Li estas seganta (= «er sagende», holder på å sage). — Ili estas segantoj.

Romaneto pri Kari kaj Olav:
Rio de Janeiro la 2an de Februaro 1949.*

Kara Iratino!
Kiel vi fartas? Mi fartas tre bone. Sed la aero⁴ estas tro⁵ arma kaj la suno⁶ estas brulanta.⁷ Mi estas lerta⁸ maristo⁹ nun. Vi scias ke mi jam¹⁰ vizitis¹¹ ĉiujn mondpartojn: Afriko, Azio,¹² Aŭstralio kaj Ameriko. Kaj en ĉiu mondparto mi vizitis¹³ esperantistojn.¹⁴ Mi vizitis Esperanto-klubon¹⁵ ĉi tie¹⁶ en Rio de Janeiro. Mi faros paroladon¹⁷ pri Norvegujo.¹⁸ kaj mi esperas ke niaj fjordoj¹⁹ kaj nia neĝo²⁰ tre interesos²¹ la brazilanojn.²² (Mi uzos²³ belajn humbildojn.²⁴) — Kial vi skribis nenion²⁵ pri Kari? Ĉu ĉi bone fartas? — En la somero la ŝipo alvenos²⁶ al Eŭropo. Mi forlasos²⁷ la ŝipon²⁸ en Parizo. Tie mi partoprenos²⁹ la Esperanto-kongreson.³⁰ Korajn salutojn³¹ sendas³² via Olav.

1. la duan de februaro mil naŭcent kvardek naŭ.
2. ĉi tie — her: tie — der. Det vesle ordet ĉi uttrykker større nærhet: tu — den (der); ĉi tiu — denne.
3. gren. 4. luft. 5. tor. 6. sol. 7. er stekende. 8. dyktig. 9. sjömann.
10. allerede. 11. nåt besökt. 12. Asia. 13. besökte. 14. esperantister. 15. Esp-klubb. 16. tale. 17. Norge. 18. fjordar. 19. sne. 20. vil interessere. 21. brasianerna. 22. vil bruke. 23. bilder. 24. ingenting. 25. ankommer (till). 26. forlater. 27. skip. 28. vil delta. 29. Esperanto-kongress. 30. hilsener. 31. sender. 32. er talt.

